

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3024

Vragen van het lid **Piri** (PvdA) aan de Ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken over *het bericht «Militairen verontwaardigd over achterlaten Afghaanse tolken»* (ingezonden 12 mei 2021).

Antwoord van Minister **Bijleveld-Schouten** (Defensie), mede namens Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 1 juni 2021).

Vraag 1

Hebt u kennis genomen van het bericht in Trouw «Militairen verontwaardigd over achterlaten Afghaanse tolken» d.d. 11 mei jl?

Antwoord 1

Ja.

Het kabinet vindt het belangrijk om aan te geven dat het kabinet, net als uw Kamer, alles in het werk wil stellen om de tolken en hun gezin zo snel mogelijk naar Nederland te halen, met het oog op een hier te doorlopen procedure. Het is evenwel noodzakelijk dat daarbij aan bepaalde minimum-eisen wordt voldaan: de identiteit van de aanvrager dient vastgesteld te worden en we moeten zeker stellen dat de aanvrager inderdaad in het kader van een internationale militaire missie voor Nederland heeft gewerkt als tolk. Tevens moeten we nagaan of er geen andere relevante omstandigheden zijn die een snelle overkomst naar Nederland in de weg zouden kunnen staan.

Vraag 2

Bestaat er een lijst van 86 tolken die in aanmerking komen voor verhuizing naar Nederland? Zo ja, zijn dat alle tolken die met Nederland hebben samengewerkt? Zo nee, is er een ander overzicht dat inzicht geeft in hoeveel tolken in aanmerking komen voor verhuizing naar Nederland en of die met Nederland hebben samengewerkt?

Antwoord 2

Tot nu toe hebben de ministeries van Defensie en Buitenlandse Zaken 94 aanvragen van tolken aan de IND voorgelegd ter instemming met het verstrekken van een inreisvisum. Hoofd-IND heeft ingestemd met de overkomst van deze personen en hun gezin naar Nederland om hier de asielprocedure te doorlopen.

Er zijn echter meer dan 94 tolken die in het kader van een internationale militaire missie in Afghanistan voor Nederland hebben gewerkt. Een deel van deze Afghaanse tolken heeft (nog) geen verzoek ingediend om naar Neder-

land te mogen komen. Een deel heeft mogelijk een verzoek ingediend bij een ander coalitieland waarvoor de tolk ook heeft gewerkt. Voor een deel van de tolken geldt dat zij nog dienen aan te tonen dat zij voor Nederland hebben gewerkt.

Defensie beschikt over een overzicht van de tolken die in het kader van een internationale militaire missie in Afghanistan voor Nederland hebben gewerkt. Dit overzicht is echter niet volledig dekkend: er zijn tolken die een contract hebben afgesloten met een andere coalitiepartner, maar wel gedurende enige tijd werkzaamheden voor Nederland hebben uitgevoerd. Deze tolken kunnen evengoed in aanmerking komen om in Nederland de asielprocedure te doorlopen.

In de bijlage bij deze brief worden getallen genoemd ten aanzien van de genoemde aanvragen. De getallen zijn van 1 juni 2021 en worden voortdurend aangepast aan de ontwikkelingen. Het is van belang om te benoemen dat achter de getallen mensen, gezinnen en verhalen zitten. Het betreffen individuele aanvragen die per persoon beschouwd zijn.

Vraag 3

Welke inspanningen verricht u om de Afghaanse tolken op de kortst mogelijke termijn naar Nederland te brengen? En wat is daarbij de door u gehanteerde termijn?

Antwoord 3

Er is geen sprake van een vast gehanteerde termijn. De snelheid waarin de betrokken personen en hun gezin naar Nederland kunnen komen, is afhankelijk van de individuele omstandigheden. De ministeries van Defensie, Buitenlandse Zaken en de IND werken nauw samen om de Afghaanse tolken, die aan de vereisten voldoen, zo spoedig mogelijk naar Nederland te halen. Hiertoe bestaan korte lijnen om snel een verzoek te beoordelen, de tolk te assisteren met het op orde krijgen van de documenten, het besluit om naar Nederland te mogen komen vlot te nemen en de reis te faciliteren. Bepaalde informatie en documenten blijven echter noodzakelijk om de overkomst zorgvuldig te kunnen organiseren.

Vraag 4

Wanneer verwacht u alle Afghaanse tolken naar Nederland te hebben gebracht?

Antwoord 4

Een einddatum is niet vast te stellen, omdat het gaat om een doorlopend proces: het staat tolken vrij om zich bij de ambassade te melden met het verzoek naar Nederland te mogen komen. Defensie en de ambassade hebben slechts beperkte invloed op of en wanneer zij dit doen. Daarnaast richten niet alle tolken die in het kader van een internationale militaire missie voor Nederland hebben gewerkt zich tot de ambassade. Dit kan meerdere oorzaken hebben: vaak hebben zij ook voor andere landen gewerkt en kunnen zij zich ook tot dat land wenden. Daarnaast willen niet alle tolken gebruik maken van de regeling. Het kabinet kan wel melden dat 68 Afghaanse tolken met gezin reeds naar Nederland zijn overgebracht. In het totaal betreffen dit ruim 300 personen.

Vraag 5

Wat gaat u doen om de procedure bij de ambassade in Kaboel te versnellen voor de Afghaanse tolken en welke administratieve aanpassingen gaat u doorvoeren om dit te versnellen?

Antwoord 5

Het kabinet heeft het proces versneld door vanuit de ambassade de tolken actief in het traject te begeleiden. Een van de grootste uitdagingen voor de tolken en hun gezin is om bij lokale Afghaanse overheden een identiteitsbewijs te verkrijgen en om de juiste documentatie bij de ambassade te kunnen overleggen. De documentatie die aangeleverd moet worden betreft een paspoort, een *tazkera* (Afghaanse akte) en een (inmiddels ingekorte) ingevulde vragenlijst. Door het actief begeleiden van de tolken gaat minder tijd verloren bij het doorlopen van het traject.

Een andere aanpassing betreft het aanbieden per ommegaande van dossiers van tolken die aan de vereisten voldoen aan Hoofd-IND voor een akkoord om in Nederland de asielprocedure te mogen doorlopen. Daarnaast kan voor een gezin dat een d-visum verstrekt heeft gekregen onmiddellijk een vlucht geboekt worden, zodat het op zeer korte termijn naar Nederland kan komen. De uitvoerende organisaties die belast zijn met het overbrengen van de tolken met hun gezin hebben hun capaciteit aangepast om hiervoor te zorgen, ondanks de belemmeringen ten gevolge van de COVID-19-pandemie.

Vraag 6

Waarom is het niet mogelijk voor Afghaanse tolken, die zich ten dienste van (onder meer) de Nederlanders in Afghanistan hebben ingezet, de procedure in Nederland te doorlopen?

Antwoord 6

Afghaanse tolken, die in het kader van een internationale militaire missie in Afghanistan voor Nederland hebben gewerkt, kunnen de asielprocedure in Nederland doorlopen.

Wanneer personen zich melden bij de Nederlandse ambassade en claimen in het kader van een internationale militaire missie voor Nederland te hebben gewerkt, wordt door Defensie nagegaan of zij inderdaad voor Nederland hebben gewerkt. Daarnaast dient de aanvrager met authentieke documenten zijn identiteit aan te tonen om vast te stellen dat de betreffende persoon daadwerkelijk is wie hij zegt dat hij is. Het is immers niet de bedoeling dat bijvoorbeeld (voormalige) Taliban-strijders via deze weg toegang tot Nederland krijgen.

Zodra de identiteit is vastgesteld, worden de tolk en zijn gezin in het bezit gesteld van een visum om in Nederland de asielprocedure te doorlopen.

Vraag 7, 8, 9

Klopt het dat u wel beschikt over de aantallen Afghaanse tolken die naar Nederland zijn gehaald, maar deze aantallen om veiligheidsredenen niet wilt noemen? Zo ja, bent u bereid – vanwege die veiligheidsredenen – de vakbonden en/of Vluchtelingenwerk vertrouwelijk te informeren over de aantallen Afghaanse tolken die inmiddels naar Nederland zijn gehaald? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Bent u bereid – al dan niet vertrouwelijk – in overleg te treden met de vakbonden en Vluchtelingenwerk over de zorgen die zij hebben over de minstens 50 tolken en hun gezinnen die in gevaar verkeren? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Kunt u – al dan niet vertrouwelijk – toelichten welke speciale aandacht de tolken hebben?

Antwoord 7, 8, 9

Het kabinet heeft ingestemd om uw Kamer in een vertrouwelijke technische briefing in detail te informeren over het proces en de aantallen. Deze briefing heeft op 27 mei jl. plaatsgevonden. Daarnaast heeft Defensie vertrouwelijk met de vakbond AFMP gesproken over de stand van zaken ten aanzien van de Afghaanse tolken.

Tevens verwijs ik u naar de beantwoording op de Kamervragen van de leden Belhaj en Sjoerdsma (Kamerstuk 2021D17530 d.d. 12 mei 2021).

Bijlage bij Kamerbrief BS2021010918 d.d. 1 juni 2021

De getallen¹ per 1 juni 2021

Totaal aantal aanvragen ingediend bij de ambassade	287	
Aantal aanvragers met gezin die in Nederland zijn aangekomen	68	Zij doorlopen in Nederland het asielproces, of hebben dit proces doorlopen. De aankomsten zijn vanaf 2013.
Aantal aanvragers die een afwijzing hebben gehad op hun verzoek	101	De redenen hiervoor zijn divers: – zij hebben niet aangetoond in het kader van een internationale militaire missie voor Nederland te hebben gewerkt. – zij hebben niet aangetoond als tolk gewerkt te hebben. – zij hebben langdurig voor andere coalitielanden gewerkt en dienen zich eerst tot dat land te wenden.
Aantal aanvragers die na het eerste contact niet meer reageren op berichten	35	Ambassade heeft herhaalde oproepen gericht aan de aanvrager zonder respons.
Aantal aanvragers nog in proces	83	De aanvragen zijn te verdelen in: – zeer recente aanvragen bij de ambassade – Defensie checkt of de aanvrager voor Defensie heeft gewerkt – personen die aanvullend bewijs moeten aanleveren. – personen die identiteitsbewijzen (<i>tazkera</i> en paspoort) fysiek moeten aanvragen en/of overleggen. – personen waarvan de aanvraag door de IND wordt beschouwd. – personen waarbij twijfels zijn over de echtheid van de aangeleverde documenten en/of informatie. – personen die naar Nederland mogen komen, maar aangeven meer tijd nodig te hebben voordat zij reizen. – personen die gereed zijn om naar Nederland te komen en die op korte termijn overkomen. <i>In de helft van de cases ligt de actie bij de aanvrager, de andere helft ligt de actie bij Defensie, Buitenlandse zaken of de IND.</i>
Door Defensie verstrekte tolkenpassen	273	– Tolken die in het kader van een internationale missie voor Nederland hebben gewerkt en opgenomen zijn in de database van Defensie. – Additioneel aan deze 273 personen zijn er tolken voor Nederland werkzaam geweest met een contract dat is afgesloten door een andere coalitiepartner. – Een deel van deze 273 personen heeft tevens voor een ander coalitieland gewerkt en heeft mogelijk bij dat land een aanvraag ingediend. – Het beeld is dat niet alle 273 personen de behoefte heeft om naar Nederland te komen.

¹ Dit betreft enkel de aanvragers, niet de gezinsleden.